

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Înovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

EGALITATEA DE ȘANSE

Conceptul de egalitate de șanse

Egalitatea de șanse pentru femei și bărbați continua să ramană o sintagma puțin cunoscuta la nivelul populației. Conceptul de „egalitate de șanse” a aparut în spațiul românesc odată cu începerea demersurilor României de a adera la Uniunea Europeana (1996), fiind adus în discursul public mai întâi de organizațiile neguvernamentale și abia apoi de ceilalți actori sociali.

Egalitatea de șanse pentru femei și bărbați înseamnă:

- vizibilitate, autonomie, responsabilitate și participare egala a celor doua sexe la / în toate sferele vieții publice și private (1998 – Consiliul Europei, *Abordarea integratoare a egalității de șanse între femei și bărbați*)
- luarea în considerare a capacităților, nevoilor și aspirațiilor diferite ale persoanelor de sex masculin și respective feminin și tratamentul egal al acestora (Legea 202 / 2002 privind egalitatea de șanse pentru femei și bărbați)
- femeile și bărbații au aceleași drepturi, obligații și posibilități cu privire la: a avea un loc de munca care să le asigure independenta economica, a se implica în gospodarie și creșterea copiilor, a participa la viața politica, sindicala, sociala, culturala, la activitățile comunitare.

Principalele concepte:

Egalitatea de șanse (equal opportunities) – conceptul conform caruia toate fiintele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleaga fara limitari impuse de roluri stricte; faptul ca diferitele comportamente, aspirații și necesități ale femeilor și bărbaților sunt luate în considerare, evaluate și

„Creșterea capacității funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de a gestiona procesele de management strategic instituțional și de proiect, în contextul dezvoltării și întăririi rolului funcției publice”
cod SMIS nr. 22857

ADMINISTRAȚIE ȘI APĂRARE – PARTENERIAT PENTRU PERFORMANȚĂ

Global Commercium

alianzas estratégicas

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Înovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

favorizate în mod egal înseamnă ca femeile și bărbații se bucura de aceeași libertate de a-și realiza aspirațiile.

Relevanța în problemele de gen (gender relevance) – punerea în discuție a relevanței unei politici sau a unei acțiuni cu privire la relațiile de gen, a egalității dintre femei și bărbați. Abordarea integratoare a egalității de gen (gender mainstreaming) – elementul esențial utilizat în definiția abordării integratoare a egalității de gen este punerea accentului pe procesele de elaborare a politicilor.

Abordarea integratoare se refera la (re)organizarea procedurilor și reglementarilor uzuale, (re)organizarea responsabilităților și capacităților în scopul integrării perspectivei de gen în toate aceste proceduri, reglementari, responsabilități, capacități, etc. Se refera, de asemenea, la utilizarea expertizei de gen în elaborarea și planificarea poliicilor, utilizarea analizei privind impactul de gen în acest proces, includerea consultărilor și participării grupurilor și organizațiilor relevante. Numai cand toate aceste (pre)condiții sunt îndeplinite se poate afirma ca procesul abordării integratoare este în curs de realizare.

Dizabilitatea (disability) – termenul general pentru pierderile sau devierile semnificative ale funcțiilor sau structurilor organismului, dificultățile individului în executarea de activități și problemele întâmpinate prin implicarea în situații de viață, conform Clasificării Internaționale a Funcționării Dizabilității și Sănătății;

Gen / Gen social – diferența culturală, diferența între categoriile distincte de femei și bărbați, construită și interpretată social (feminin / masculin).

Stereotipuri de gen – sistem de convingeri, opinii consensuale referitoare la caracteristicile femeilor și bărbaților în legătura cu trăsăturile dezirabile ale masculinității și feminității;

„Creșterea capacității funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de a gestiona procesele de management strategic instituțional și de proiect, în contextul dezvoltării și întăririi rolului funcției publice”
cod SMIS nr. 22857

ADMINISTRAȚIE ȘI APĂRARE – PARTENERIAT PENTRU PERFORMANȚĂ

Global Commercium

alianzas estratégicas

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Înovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

Prejudecați de gen - idei preconceptuate care operează etichetari din perspectiva a ceea ce este predeterminat ca admis / respins, întrucât o persoană este barbat / femeie;

Roluri de gen – atitudinile și comportamentele dominante pe care societatea le asociază femeilor și bărbaților, respectiv drepturilor și responsabilităților lor într-o societate.

Discriminare – orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, dizabilitate, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute prin lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Discriminarea de gen - orice diferențiere, excludere, restricție bazată pe sex, care are ca efect sau scop împiedicarea sau anularea recunoașterii, beneficiului sau exercitării de către femei, indiferent de statutul lor matrimonial, pe baza egalității dintre femei și bărbați, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în domeniile politic, economic, social, cultural, civil, sau în orice alt domeniu.

Contextul european privind egalitatea de șanse pentru femei și bărbați

Statele fondatoare ale Comunității Europene au inclus această problemă în Tratatul de la Roma din 1957, în articolul care definește misiunea Comunității "...să promoveze în întreaga Comunitate egalitatea de șanse între femei și bărbați ..." (art. 2). În același document, art. 141 stipulează funcționarea în noua organizare europeană a "principiului egalității remunerației între bărbați și femei pentru aceeași muncă sau pentru munca de valoare egală".

„Creșterea capacității funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de a gestiona procesele de management strategic instituțional și de proiect, în contextul dezvoltării și întăririi rolului funcției publice”
cod SMIS nr. 22857

ADMINISTRAȚIE ȘI APĂRARE – PARTENERIAT PENTRU PERFORMANȚĂ

Global Commercium

alianzas estratégicas

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Înovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

Plecând de la prevederile Tratatului, legislația europeană a început să se dezvolte începând cu 1975 prin adoptarea primei Directive referitoare la egalitatea de șanse pentru femei și bărbați. Directiva Consiliului 75/117/EEC din 10 februarie 1975 privind aplicarea principiului plății egale pentru femei și bărbați. Pana în prezent, legislația care reglementează egalitatea de șanse pentru femei și bărbați în Uniunea Europeană cuprinde un număr de 10 Directive. Acestea li se adaugă numeroase alte documente de poziție, recomandări și declarații pe teme precum: participarea femeilor la procesul de luare a deciziilor, prevenirea și combaterea violenței domestice, prevenirea și combaterea traficului cu femei, reprezentarea femeilor în mass-media și în publicitate.

O altă etapă importantă în dezvoltarea legislației europene a constituit-o introducerea prin Tratatul de la Amsterdam (1997) și Tratatul de la Nisa (2000), a articolului 13, care integrează termenul de **discriminare**. Acest articol stă la baza unei noi propuneri de Directivă, respectiv Propunerea de directivă privind

implementarea principiului tratamentului egal între femei și bărbați în accesul și prestarea de bunuri și servicii. Această nouă propunere de directivă extinde planul tematicii egalității de șanse pentru femei și bărbați, de la sfera raporturilor de muncă și a sistemelor de securitate socială, către sfera serviciilor. Astfel sunt luate în calcul accesul nediscriminatoriu la bunuri și servicii precum: închirierea de locuințe, servicii hoteliere, servicii bancare și de asigurări, accesul în spații destinate publicului larg, servicii de transport.

La ora actuală, la nivelul Uniunii Europene problematica egalității de șanse pentru femei și bărbați abordează următoarele teme:

➤ principiul nediscriminării de gen

- egalitatea de tratament între femei și bărbați în afara pieței muncii
- sarcina probei în cazurile de discriminare de gen

„Creșterea capacității funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de a gestiona procesele de management strategic instituțional și de proiect, în contextul dezvoltării și întăririi rolului funcției publice”
cod SMIS nr. 22857

ADMINISTRAȚIE ȘI APĂRARE – PARTENERIAT PENTRU PERFORMANȚĂ

Global Commercium

alianzas estratégicas

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Înovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

- accesul egal la munca și formare vocațională
- accesul la munca, formare vocațională și promovare
- principiul plății egale
- activitățile liber profesionale, inclusiv munca în agricultură
- femeile și știința
 - protecție socială
 - reconcilierea vieții de familie cu viața profesională (participarea echilibrată a femeilor și a bărbaților în ambele sfere ale vieții)
 - concediu parental și concediu legat de probleme familiale
 - protecția femeilor însărcinate, a femeilor care au născut recent și a femeilor care alăptează
 - servicii de îngrijire a copilului
 - scheme de asistență socială ocupațională
 - asistență socială
 - hărțuire sexuală
 - prevenirea hărțuirii sexuale la locul de muncă
 - protecția demnității femeilor și bărbaților la locul de muncă
 - egalitatea de șanse între femei și bărbați la nivel instituțional
 - integrarea componentei de gen la nivelul tuturor politicilor UE (gender mainstreaming)
 - participarea echilibrată a femeilor și a bărbaților la procesul de luare a deciziilor
 - integrarea componentei de gen la nivelul fondurilor structurale
 - alte teme de interes
 - prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor
 - prevenirea și combaterea traficului cu femei

„Creșterea capacității funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de a gestiona procesele de management strategic instituțional și de proiect, în contextul dezvoltării și întăririi rolului funcției publice”
cod SMIS nr. 22857

ADMINISTRAȚIE ȘI APĂRARE – PARTENERIAT PENTRU PERFORMANȚĂ

Global Commercium

alianzas estratégicas

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Înovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

- drepturile sexuale și reproductive

Toate statele membre ale Consiliului Europei au ratificat Convenția Națiunilor Unite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare față de femei. În contextul generat care a urmat punerii în aplicare a acestei convenții, Comitetul pentru eliminarea discriminărilor cu privire la femei, în Recomandarea sa generală nr. 12 din 6 martie 1989 privind violența în familie, a amintit ca dispozițiile convenției obliga statele părți să ia măsuri pentru protejarea femeilor de toate formele de violență care se pot manifesta în familie.

De asemenea, în Recomandarea generală nr. 19 din 29 ianuarie 1992, comitetul aminteste faptul ca, „în virtutea normelor de drept internațional în general, și a tratatelor privind drepturile omului, statele pot fi în egală măsură responsabile de actele din sfera privată dacă nu depun toate eforturile pentru prevenirea încălcării drepturilor sau pentru cercetarea, pedepsirea și eliminarea actelor de violență”. Astfel, comitetul recomandă „ca statele membre să ia măsurile necesare și eficiente pentru eliminarea oricărei forme de violență generată de sex, fie ca este vorba de un act comis în spațiul public ori cel privat”.

Curtea europeană a drepturilor omului aminteste în mod constant statelor membre ale Consiliului Europei faptul ca, în virtutea dispozițiilor Convenției europene pentru drepturile omului, acestora le revine obligația de a adopta legi și de a le aplica efectiv, pentru a respecta drepturile prevăzute de Convenție, inclusiv adoptând „măsuri care vizează respectarea vieții private până la relațiile particulare dintre indivizi”¹.

În fine, participanții la cea de-a treia Conferința europeană pentru egalitatea între femei și bărbați (Roma, 21-22 octombrie 1993), organizată de Consiliul Europei, au adoptat o declarație, în care au subliniat faptul ca „responsabilitatea statelor este asumată când este vorba de acte de violență săvârșite de actori publici și trebuie invocată, dacă este vorba de acte de violență personale, în cazul în care statul

„Creșterea capacității funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de a gestiona procesele de management strategic instituțional și de proiect, în contextul dezvoltării și întăririi rolului funcției publice”
cod SMIS nr. 22857

ADMINISTRAȚIE ȘI APĂRARE – PARTENERIAT PENTRU PERFORMANȚĂ

Global Commercium

alianzas estratégicas

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Înovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

nu ia masuri rapide pentru prevenirea încălcării drepturilor, anchetarea actelor în cauză și sancționarea acestora, furnizarea de ajutor victimelor”.

Pachetul de legi privind egalitatea de șanse pentru femei și bărbați existente în țara noastră:

- Hotărârea de Guvern nr. 967 / 1999 privind Constituirea și funcționarea Comisiei Consultative interministeriale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (COJES)
- Hotărârea de Guvern nr. 1273 / 2000 privind planul național de acțiune pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați
- Legea nr. 202 / 2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați
- Hotărârea Senatului nr. 10 / 2003 privind completarea art. 56 alin. 2 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare
- Hotărârea nr. 24 / 2003 a Camerei Deputaților privind înființarea Comisiei pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați
- Hotărârea de Guvern nr. 285 / 2004 privind aplicarea planului Național de acțiune pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați
- Hotărârea de Guvern nr. 266 / 2004 privind participarea echilibrată a femeilor și a bărbaților în cadrul echipelor de experți trimise în misiune la Comisia Europeană.

Toate statele membre ale Consiliului Europei au ratificat Convenția Națiunilor Unite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare față de femei. În contextul generat care a urmat punerii în aplicare a acestei convenții, Comitetul pentru eliminarea discriminărilor cu privire la femei, în Recomandarea sa generală nr. 12 din 6 martie 1989 privind violența în familie, a amintit ca dispozițiile convenției obliga statele părți să ia măsuri pentru protejarea femeilor de toate formele de violență care se pot manifesta în familie. De asemenea, în Recomandarea generală nr. 19 din 29 ianuarie 1992, comitetul aminteste faptul ca, „în virtutea normelor de drept internațional în general, și a tratatelor privind drepturile omului,

„Creșterea capacității funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de a gestiona procesele de management strategic instituțional și de proiect, în contextul dezvoltării și întăririi rolului funcției publice”
cod SMIS nr. 22857

ADMINISTRAȚIE ȘI APĂRARE – PARTENERIAT PENTRU PERFORMANȚĂ

Global Commercium

alianzas estratégicas

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Înovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

statele pot fi în egala masura responsabile de actele din sfera privata daca nu depun toate eforturile pentru prevenirea încălcării drepturilor sau pentru cercetarea, pedepsirea și eliminarea actelor de violenta". Astfel, comitetul recomanda „ca statele membre să ia masurile necesare și eficiente pentru eliminarea oricarei forme de violenta generata de sex, fie ca este vorba de un act comis în spațiul public ori cel privat”. Curtea europeana a drepturilor omului aminteste în mod constant statelor membre ale Consiliului Europei faptul ca, în virtutea dispozițiilor Convenției europene pentru drepturile omului, acestora le revine obligația de a adopta legi și de a le aplica efectiv, pentru a respecta drepturile prevazute de Convenție, inclusiv adoptand „masuri care vizeaza respectarea vieții private pana la relațiile particulare dintre indivizi”².

În fine, participanții la cea de-a treia Conferinta europeana pentru egalitatea între femei și bărbați (Roma, 21-22 octombrie 1993), organizata de Consiliul Europei, au adoptat o declarație, în care au subliniat faptul ca „responsabilitatea statelor este asumata cand este vorba de acte de violenta săvarșite de actori publici și trebuie invocata, daca este vorba de acte de violenta personale, în cazul în care statul nu ia masuri rapide pentru prevenirea încălcării drepturilor, anchetarea actelor în cauza și sancționarea acestora, furnizarea de ajutor vicțimelor”.

Surse uțile:

<http://www.undp.org/gender>

<http://www.eldis.org/go/topics/resource-guides/gender>

<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTGENDER/0,,contentMDK:21358556~menuPK:3851633~pagePK:210058~piPK:210062~theSitePK:336868,00.html>

<http://www.wefo.cymru.gov.uk/default.asp?acțiune=șitemap&ID=94>

<http://www.anes.ro/>

<http://ec.europa.eu/social/maîn.jsp?cațid=418&langId=en>

http://ec.europa.eu/employment_social/disability/emco010705_en.pdf

http://ec.europa.eu/policies/index_ro.htm

„Creșterea capacității funcționarilor publici din Ministerul Apărării Naționale și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de a gestiona procesele de management strategic instituțional și de proiect, în contextul dezvoltării și întăririi rolului funcției publice”

cod SMIS nr. 22857

ADMINISTRAȚIE ȘI APĂRARE – PARTENERIAT PENTRU PERFORMANȚĂ

Global Commercium

alianzas estratégicas